

Oude vallen

Summary

Our department sometimes receives requests for information about old-fashioned rat traps, etc. These old methods of rat control are abandoned in favor of chemical control methods.

Aan onze Afdeling worden weleens verzoeken gericht om informatie over oude ratten of muizenvallen. Deze verzoeken komen van verzamelaars die in dit oude vakgebied b.v. zijn gefascineerd door de mens achter het werktuig. De maker heeft van (oude) materialen een apparaat gemaakt en zijn vernuft gesteld tegenover dat van het dier. Helaas beschikt de Afdeling slechts over summiere informatie

omdat de wijze van bestrijden van ratten en muizen ingrijpend is veranderd.

"oude rattenvallen (foto Ned. Openlucht-museum)"

Chemische middelen

In de loop van de laatste 40 jaar werd door beroepsmatige ongediertebestrijders in toenemende mate gebruik gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen. Daarom vindt de toepassing van vallen en klemmen bij de beroepsmatige bestrijding van ratten en muizen in en om gebouwen niet meer plaats en moeten in het verleden gebruikte vallen e.d. nu als een curiositeit worden beschouwd. Ook adviseert de Afdeling Bestrijding van Dierplagen het gebruik van vallen en klemmen niet. Behalve de praktische kant (slechts zelden een volledig resultaat, gevaar voor kinderen, huisdieren, etc.) is er de faktor dierenleed.

Al is het noodzakelijk ratten en muizen in en om gebouwen te bestrijden vanuit het oogpunt van hygiëne en gezondheid, het is niet nodig dat op een onnodig pijnlijke manier te doen, b.v. als de klem zodanig dichtslaat dat het dier niet ineens dood is. Ook bij toepassing van chemische middelen wordt met dierenleed rekening gehouden. Uit de zg. "aasschuweid" ten opzichte van acuut werkende giften als thalium blijkt dat de ratten en muizen die pijnervaring kunnen koppelen aan het eten van het gif.

Voor de bestrijding wordt door de Afdeling uit de multi-dosis giften de anti-coagulantia geadviseerd. Uit het feit dat bij de toepassing van deze middelen de dieren naar de voerplaatsen terugkeren en weer van het lokaas eten wordt afgeleid dat het vergiftigingsproces niet onnodig pijnlijk is. Bij de toepassing ervan wordt gebruik gemaakt van technische hulpmiddelen. Dit zijn b.v. de voerkisten, voerdozen, voerpotten en voerpijpen.

Inloopvallen

Voor onderzoek naar het voorkomen van resistentie bij bruine ratten (met name in Twente) en huismuizen wordt door de Af-

deling zonodig wèl gebruik gemaakt van inloopvallen voor het levend vangen van de dieren. Het is niet raadzaam om wilde ratten levend te vangen en dan te houden als huisdier. Wel kunnen bewoners van woningen een enkele huismuis met een inloopvalletje proberen te vangen en de muizen in het vrije veld weer loslaten.

De belangstelling voor de rattenvanger en zijn attributen heeft in 1979 en 1980 geleid tot de tentoonstelling "Ratten, muizen en mensen" in het Openluchtmuseum te Arnhem. De organisator, de heer E.M.Ch.F. Klijn heeft ook een boekwerkje met dezelfde naam geschreven. Dit is voor liefhebbers nog te verkrijgen door overmaking van f 7,50 (incl. portokosten) op giro no. 881758 t.n.v. "Ver. Vrienden

v/h Ned. Openl. Museum", Schelmseweg 89, Arnhem, onder vermelding "Ratten, muizen en mensen".

Indien er vragen zijn over verzamelen of verzamelaars van ratten- en muizenval- len, dan kunnen deze worden gericht aan de **Bibliotheek** van het Rijksmuseum voor Volkskunde "**Het Nederlands Open- luchtmuseum**", Schelmseweg 89 te Arn- hem (tel.nr. 085-576111).

Een andere tentoonstelling op dit terrein

vond plaats in 1984 in het Museum Flehi- te te Amersfoort. Voor de liefhebbers van antieke vallen is nu de verzamelaars- beurs te Utrecht een ontmoetingspunt. In het Noordbrabants Natuurmuseum in Tilburg zal van 20/4-30/5/1988 een ten- toonstelling "verzamelaars verzameld" worden gehouden met wellicht een rat- tenvallenverzamelaar.

A. Balkstra